

Naturen kalder på politiske valg

Boganm: Bjørn Lomborg: **Cool It**: The Skeptical Environmentalist's Guide to Global Warming

Debatbog. Den omstridte miljøskeptiker Bjørn Lomborg forsøger i ny debatbog at anspore til realisme og klare prioriteringer med hensyn til klimaspørgsmålet. Den fortjener ikke blot at blive læst, men at blive implementeret politisk.

Fem stjerner. Bjørn Lomborg: »Cool It: The Skeptical Environmentalist's Guide to Global Warming«, Alfred A. Knopf, 253 sider, 21 dollar. Udkommer senere på dansk.

Af Mikael Jalving

Vi lever atter i den sidste tid, hvor dommedag er nær. Jorden går med al sandsynlighed under, det har vi Al Gores ord for, og han mangler ikke disciple kloden over. Den globale opvarmning er med ét blevet vor tids største hovedpine, og svaret hedder Kyoto og drakoniske CO₂-begrænsninger. Og hvis du mod al forventning stadig skulle sidde dér i sofaen uden endnu helt at have forstået hvorfor, skal du nok få tudet ørerne fulde op til FN's klimatopmøde i København i 2009. Apokalypsen er blevet mainstream, og den venter lige rundt om hjørnet. Og så alligevel ikke. I hvert fald ikke, hvis man skal tro Bjørn Lomborg, jo ham – han er tilbage i fuldt firspring med fremragende debatbog, der udkom i USA og Storbritannien i går. Sprogligt veloplagt og fuld af overraskende data og logiske konklusioner milevidt fra den politiske korrekthed renser han luften for klima-PR samt FN- og EU-vedtagne dogmer. Eneste lille minus er, at det indimellem kan være svært at følge fodnoterne bag i bogen. Lomborgs budskab er befriende klart. Den globale opvarmning er både reel og menneskeskabt. Men den udgør en langt mindre fare end normalt antaget. Faktisk er vi endt i en politisk blindgyde: Vi vil hellere »feel good« end »do good«. I stedet skal vi tilbage til mere konkrete forholdsregler end avancerede og internationale CO₂-aftaler og teknokratiske »klimaplaner«.

Både de umiddelbare og langsigtede konsekvenser af den globale opvarmning overdrives, fremhæver Lomborg med hold i statistik, der virker vandfast. Selv i Europa dør syv gange flere mennesker i dag af kulde end af varme, og på kort sigt vil global opvarmning formentlig betyde færre døde. På længere sigt vil den nuværende Kyoto-aftale reducere I-landenes CO₂-udslip med en procent og forsinke den globale opvarmning med syv dage i år 2100. Altså ikke det helt store. Hertil vil mange nok svare, at sådanne udsigter netop tilsiger, at vi hæver energifgifterne endnu mere, men nej, ikke ifølge Lomborgs koldsindige cost-benefit-analyse, der viser, at højere afgifter vil være stadig dyrere for os alle sammen. Med en analogi til fartbegrænsning i trafikken: Hvorfor ikke bare sætte fartgrænsen ned til ti km i byerne for at undgå ulykker? Fordi det vil lamme trafikken. Hvorfor så ikke sætte energifgiften op til det tidobbelte? Fordi det vil fjerne grundlaget for den vestlige civilisation, sådan som vi kender den. Lomborg peger her på den indlysende, men glemte pointe, at energifgifter langtfra er gratis, men binder de midler, vi har til rådighed. Kyoto-aftalen ligner en rigtig dårlig forretning, især for miljøet.

Organisk tankegang

Bogens tankegang er i sandhed organisk. Hvis vi skal redde planeten, må vi begynde med at redde planetens mennesker og forbedre de fysiske rammer for deres produktivitet og evnen til at forsvare sig mod udefrakommende farer som sygdom og klimaforandringer. Det nytter ikke stort at kaste milliarder af dollar efter store og relativt uvirksomme kvoter, når sygdomsbekæmpelse, frihandel, kondomer og malariemedicin gør langt mere gavn. I tråd med anbefalingerne fra konferencen Copenhagen Consensus foreslår Lomborg således, at verdens regeringer prioriterer sult, AIDS, vitaminmangel og rent drikkevand over mere eller mindre tilfældigt fastsatte klimaaftaler. Problemet er ifølge Lomborg, at politikere ikke ynder at prioritere, men foregiver, at alt kan lade sig gøre samtidig. Men at hjælpe en mand eller kvinde i Bangladesh med at blive mindre syg, bedre brødfødt og bedre i stand til at deltage på verdensmarkedet, vil hjælpe ham eller hende med at forbedre og videregive et bedre Bangladesh til fremtidige generationer, der vil være langt bedre rustet til at gøre noget ved den globale opvarmning.

Hvis ikke Bjørn Lomborg fandtes, ville vi alle gå rundt og tænke som Svend Auken eller Connie Hedegaard, og hvor ville det dog være bedrøveligt. Lomborg ejer det, en ægte meningsdanner skal besidde: intellektuel tyngde, uforfærdet mod og polemisk energi som en græsk Themistocles. Og så er han i øvrigt fuld af fortrøstning. Hans bog fortjener ikke blot at blive læst, men at blive implementeret politisk kloden rundt. Hvad det sidste angår, er der dog mindre belæg for lomborgsk optimisme.

mija@berlingske.dk